

Energjia dhe statistika në Evropë

**Statusi aktual dhe ndikimi në politikat energjetike në statistika në lidhje
me planet e veprimit deri në vitin 2050**

PËRMBAJTJA

1. Konsumi Aktual i Energjisë në Evropë
2. Emetimet e Gazrave Serrë dhe Prodhimi i Energjisë
3. Politikat Energjetike në Evropë
4. Sfidat e Të Dhënave në Tranzicionin Energjetik
5. Harta e Veprimit deri në vitin 2050
6. Raste studimore
7. Sfidat Kyçe dhe Drejtimet e Ardhshme
8. Përfundime

Hyrje , një përmbledhje e shkurtër e peizazhit energjik të Evropës

Llojet e ndryshme të energji në përdorim nga BE kryesisht përbëhen nga pesë burime të ndryshme:

- Nafta e papërpunuar dhe produkte nafte, që përfaqësojnë 37%
- Gazi natyror, që përfaqeson 21%
- Energjia e rinovueshme me 18%
- Karburantet fosile të ngurta 13%
- Energjia bërthamore me 11%

Hyrje, rëndësia e statistikave energjetike në hartimin e politikave

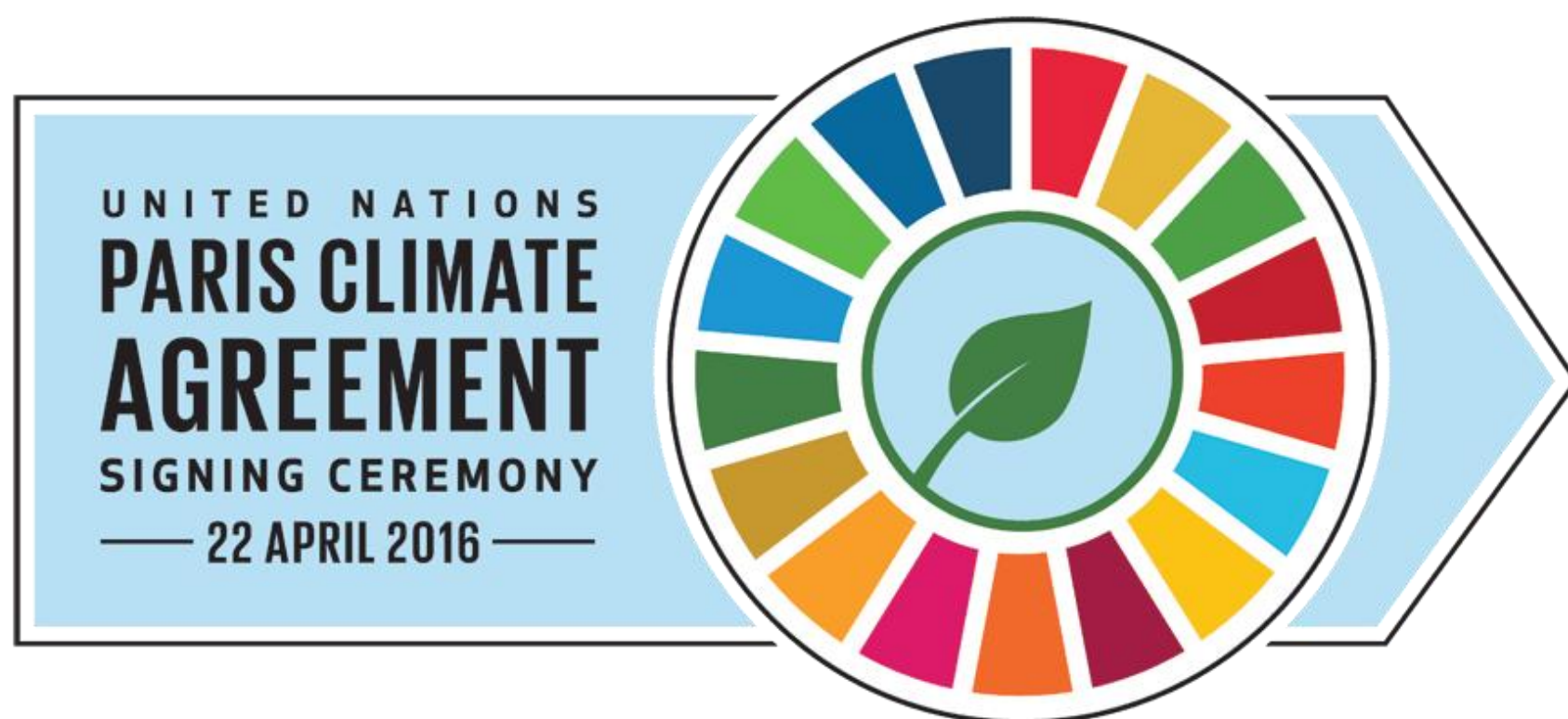
1. STATISTIKAT E ENERGJISË NJË PJESË INTEGRALE E HARTIMIT DHE VLERËSIMIT TË POLITIKAVE

“[...] mbledhja e çdo statistike ka kosto. Megjithatë, mospasja e të dhënave të duhura mund të çojë në vendime dhe veprime të gabuara politike dhe, si pasojë, në kosto edhe më të larta.” (OECD/IEA, Treguesit e Eficiencës së Energjisë: Bazat e Statistikave)

“Mbledhja dhe përdorimi i statistikave përkatëse mund të jetë shumë efektiv nga ana e kostos ose të gjenerojë një përfitim të lartë. Kjo ndodh sepse statistikat lejojnë që burimet publike ekzistuese të përdoren në mënyrë më efikase.” (Paris 21, Roli i statistikave në hartimin e politikave të bazuara në prova, f. 2)

Hyrje, udhërrëfyresi deri në vitin 2050: Përshtatja e statistikave me objektivat e dekarbonizimit

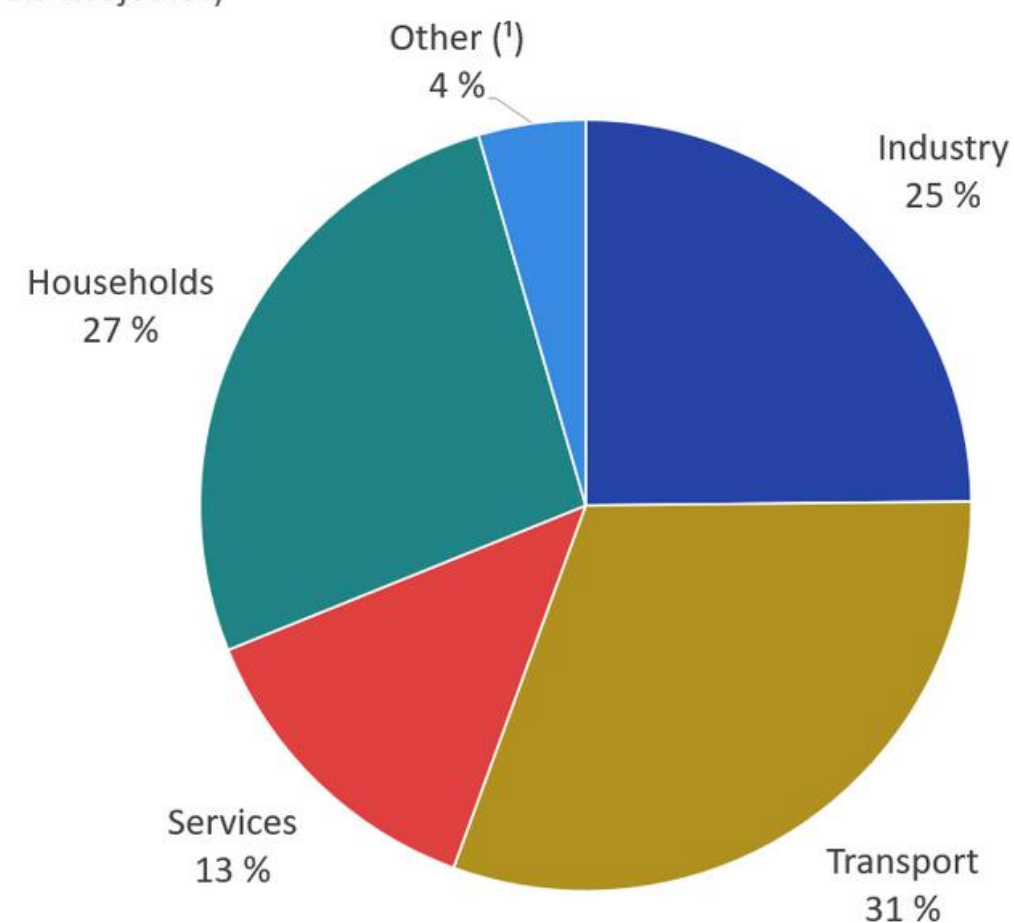
Sipas Marrëveshjes së Parisit për Klimën, synohet të forcohet reagimi ndaj krizës klimatike përmes "Udhërrëfyesit deri në vitin 2050". Është konceptuar mbi një **"qasje sistemesh"** në të gjithë sektorët për të luftuar krizën klimatike që aspirojnë të dekarbonizohen: emetime zero të gazrave deri në vitin 2050.

Konsumi aktual i energjisë në Evropë

Final energy consumption by sector, EU, 2022

(% of total, based on terajoules)

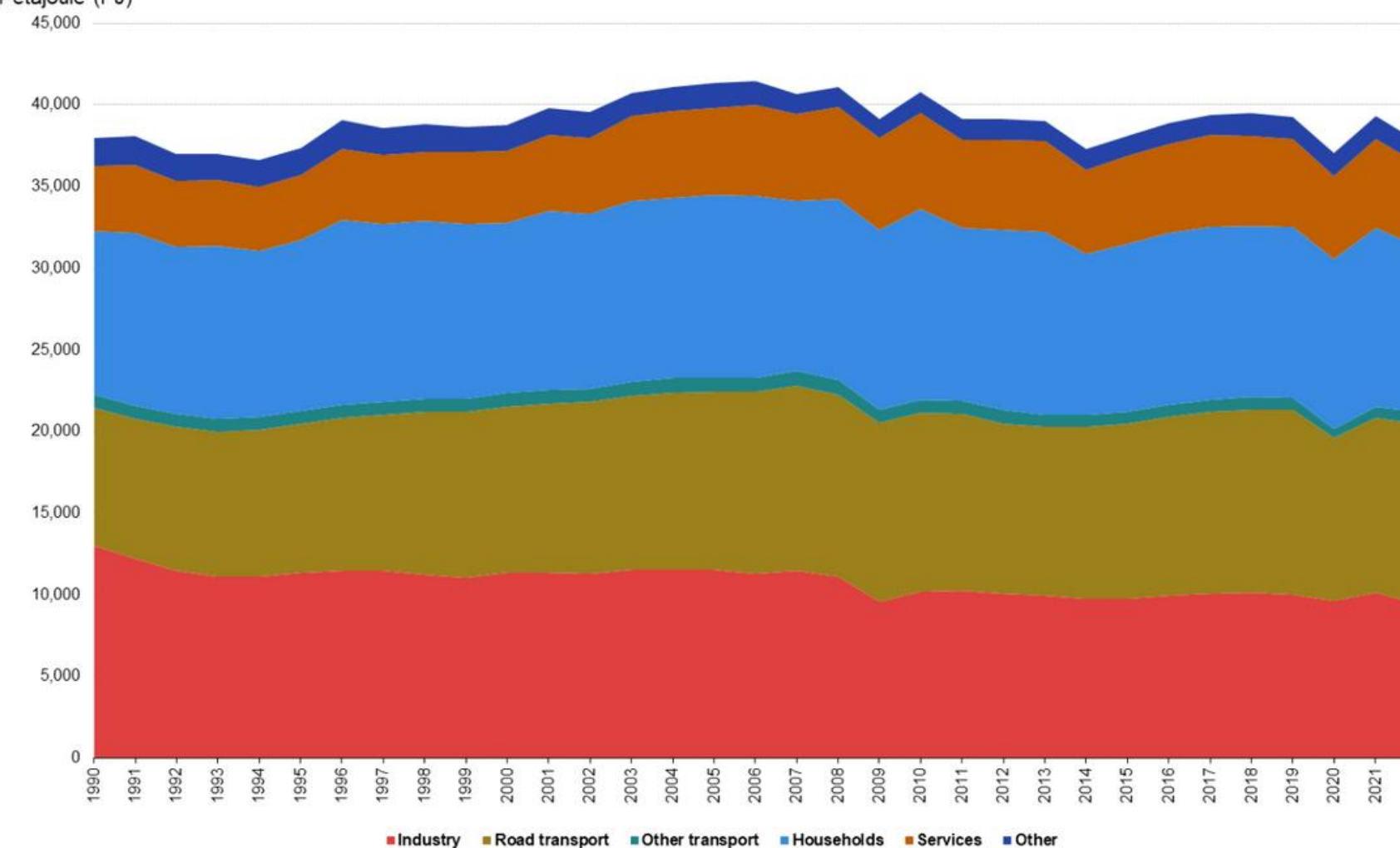

(¹) International aviation and maritime bunkers are excluded from category Final energy consumption for transport.

Source: Eurostat (online data code: nrg_bal_s)

Final energy consumption by sector, EU, 1990-2022

Petajoule (PJ)

Source: Eurostat (online data code: nrg_bal_c)

Politikat e Energjisë në Evropë (Marrëveshja e Gjelbër Evropiane, E Përshtatshme për 55, Direktiva e Energjisë së Rinovueshme (RED II))

Pakti i Gjelbër Evropian

- Rritja e Energjisë së Rinovueshme
- Efikasiteti dhe Kursimet e Energjisë
- Zvogëlimi i Varësisë nga Lëndët Djegëse Fosile
- Investime në Veprimin Klimatik
- Çmimi i Karbonit dhe Përdorimi i të Ardhurave

I përshtatshëm për 55

- Rritja e objektivit të BE-së për energjinë e rinovueshme
- Direktiva për Eficiencën e Energjisë
- Zgjerimi i Sistemit të Tregtimit të Emetimeve

Direktiva për Energjinë e Rinovueshme (RED II, RED III)

- Transporti
- Ndërtesat
- Industria
- Përhpejtimi i Vendosijes së Energjisë së Rinovueshme
- Bioenergja dhe qëndrueshmëria
- Hidrogjeni dhe lëndët djegëse të rinovueshme

Politikat e Energjisë në Evropë (Marrëveshja e Gjelbër Evropiane, E Përshtatshme për 55, Direktiva e Energjisë së Rinovueshme (RED II)

Co-funded by
the European Union

Marrëveshja e Gjelbër Evropiane, e nisur në **vitin 2019**, është strategjia gjithëpërfshirëse e BE-së **për të arritur neutralitetin klimatik deri në vitin 2050**.

Ai vendos objektiva ambicioze për të transformuar **sistemet e energjisë, transportit, industrisë dhe bujqësisë**, duke siguruar njëkohësisht rritje të qëndrueshme ekonomike.

Rritja e Energjisë së Rinovueshme : Pesha e burimeve të rinovueshme në prodhimin e energjisë elektrike të BE-së është rritur ndjeshëm. **Që nga viti 2019, prodhimi i energjisë diellore është më shumë se dyfishuar, dhe energjia e erës ia kaloi gazit natyror për herë të parë në vitin 2023.**

Energjia e rinovueshme përbënte **24.8% të përdorimit total të energjisë për ngrohje dhe ftohje në vitin 2022, nga 11.7% në vitin 2004**, duke reflektuar një përdorim të gjerë në familje, industri dhe shërbime.

Efiçenca dhe Kursimi i Energjisë : Iniciativat në kuadër të Marrëveshjes së Gjelbër dhe Planit REPowerEU kanë çuar në **kursime prej 34 milionë megavat-orë të konsumit të energjisë** dhe kanë mbështetur rinovimet me efikasitet energjetik në sektorë si strehimi.

Ulja e Varësisë nga Karburantet Fosile : Përpjekjet për të reduktuar varësinë nga lëndët djegëse fosile ruse janë përshpejtuar. Masat përfshijnë **përsheptimin e lejeve për projektet e energjisë së rinovueshme dhe diversifikimin e furnizuesve të energjisë**, siç është rritja e importeve nga Norvegjia dhe SHBA-ja.

Investime për Veprim Klimatik : Fonde të konsiderueshme, përfshirë **118 miliardë euro nga Politika e Kohezionit**, janë drejtuar drejt infrastrukturës së gjelbër, energjisë së rinovueshme dhe lëvizshmërisë së qëndrueshme. Politikat e ndihmës shtetërore kanë zhbllokuar investimet private në teknologjitë e pastra.

Çmimi i Karbonit dhe Përdorimi i të Ardhurave: Sistemi i Tregtimit të Emetimeve i BE-së është zgjeruar, **duke gjeneruar mbi 200 miliardë euro** të ardhura për iniciativat klimatike dhe sociale që nga fillimi i tij. Ky mekanizëm nxit kalimin drejt burimeve të energjisë me karbon të ulët.

Politikat e Energjisë në Evropë (Marrëveshja e Gjelbër Evropiane, E Përshtatshme për 55 , Direktiva e Energjisë së Rinovueshme (RED II)

Co-funded by
the European Union

Paketa "**Përshtatshëm për 55 vjeç**" është pjesë e Marrëveshjes së Gjelbër Evropiane, e cila synon të arrijë uljen e emetimeve neto të gazrave serrë (GHG) me të paktën 55% deri në vitin 2030 (krahasuar me nivelet e vitit 1990) .

e rishikuar **për Energjinë e Rinovueshme** e rrit objektivin e BE-së për energjinë e rinovueshme në **42.5% të konsumit të përgjithshëm të energjisë deri në vitin 2030** .

Kontributet shtesë synojnë të arrijnë një objektiv total prej **45% të konsumit të përgjithshëm të energjisë deri në vitin 2030** .

Direktiva për Efiçencën e Energjisë përcakton një **ulje prej 13% të konsumit përfundimtar dhe primar të energjisë deri në vitin 2030** .

Kjo përfshin detyrime më të rrepta për kursimin e energjisë për shtetet anëtare, të cilat do të kërkojnë investime të konsiderueshme në efikasitetin e energjisë në të gjitha industritë dhe ndërtesat.

Paketa zgjeron **Sistemin e Tregtimit të Emetimeve (ETS)** për të **përfshirë sektorë të rinj** , siç janë transporti rrugor dhe ndërtesat, ndërkohë që shtrëngon edhe kufirin e përgjithshëm të emetimeve. Kjo duhet të nxisë përdorimin më të pastër të energjisë dhe të rrisë koston e prodhimit të energjisë me bazë lëndët djegëse fosile.

Mekanizmi i quajtur **Mekanizmi i Rregullimit të Kufijve të Karbonit (CBAM)** siguron që **importet në BE të jenë në përputhje me të njëjtat standarde të reduktimit të emetimeve** , duke inkurajuar miratimin global të teknologjive me karbon më të ulët.

Për më tepër, mbështetje e konsiderueshme është ndarë për zhvillimin e hidrogjenit dhe karburanteve të tjera me karbon të ulët, së bashku me zgjerimin e infrastrukturës së energjisë së rinovueshme si parqet e energjisë së erës dhe diellore.

Pasojat :

Për Familjet : **Përfshirja e transportit rrugor dhe ngrohjes** në ETS mund të çojë në kosto më të larta për përdorimin e lëndëve djegëse fosile në shtëpi dhe transportin personal, duke inkurajuar një kalim drejt alternativave më të pastra si automjetet elektrike dhe pompat e nxehtësisë.

Për Industrinë : Kompanitë përballen **me presion në rritje për të dekarbonizuar** përmes investimeve në teknologji më të pastra dhe përmirësime të efikasitetit të energjisë.

Ndihma Ekonomike dhe Sociale: Masa të tilla si Fondi për Klimën Sociale synojnë të adresojnë barrën ekonomike të këtyre ndryshimeve mbi familjet vulnerabë'

Politikat e Energjisë në Evropë (**Direktiva e Energjisë së Rinovueshme** (RED III))

Co-funded by
the European Union

Direktiva për Energjinë e Rinovueshme (RED II) dhe rishikimi i saj i mëvonshëm RED III është një kornizë që mbështet inovacionin dhe investimet në teknologjitë e energjisë së rinovueshme, duke përfshirë energjinë e erës, diellore dhe hidrogjenin, duke krijuar mundësi për bizneset në të gjithë sektorët.

- RED II fillimisht vendosi një objektiv prej **32% për pjesën e energjisë së rinovueshme në BE deri në vitin 2030** .
- Kjo u rishikua sipas RED III në vitin 2023, **duke e rritur objektivin detyrues në 42.5%** me një shtesë objektiv aspirues prej **45%** .

Kjo pasqyron ambicien e BE-së për të ulur emetimet e gazrave serrë me **të paktën 55% deri në vitin 2030 dhe për të arritur neutralitetin klimatik deri në vitin 2050.**

- **Transporti** : Kërkon ose **29% të energjisë nga burimet e rinovueshme deri në vitin 2030** ose një ulje prej **14.5% të intensitetit të gazrave serrë** .
- **Ndërtesat** : Synon që të paktën **49% e energjisë së rinovueshme në konsumin e energjisë së ndërtesave deri në vitin 2030** .
- **Industria** : Prezanton rritje vjetore në përdorimin e energjisë së rinovueshme për proceset industriale, **duke synuar 42% të përdorimit të hidrogjenit të rinovueshëm deri në vitin 2030 dhe 60% deri në vitin 2035.**
- **Bioenergja dhe Qëndrueshmëria** : Kritere të përforcuara të qëndrueshmërisë për biomasën, duke përfshirë kufizimet në furnizimin nga zona ekologjikisht të ndjeshme dhe udhëzimet për të siguruar praktika të qëndrueshme të korjes.
- **Hidrogjeni dhe Lëndët Djegëse të Rinovueshme** : Theksi në lëndët djegëse të rinovueshme me origjinë jo-biologjike, siç është hidrogjeni, me nën-objektiva specifike për integrimin e tyre në sistemin energjetik.

Politikat e Energjisë në Evropë (Politikat që heqin gradualisht qymyrin dhe promovojnë efikasitetin e energjisë)

Mekanizmi i Tranzicionit të Drejtë i BE-së ofron mbështetje financiare dhe teknike për rajonet e varura nga qymyri për të zhvilluar industri dhe infrastrukturë të re, duke siguruar një ndryshim të drejtë për punëtorët dhe komunitetet.

Direktiva për Eficiencën e Energjisë (EED): EED përcakton objektiva detyruese për uljen e konsumit të energjisë. Përditësimi i fundit synon të ulë konsumin primar të energjisë me 11.7% deri në vitin 2030 krahasuar me parashikimet e vitit 2020.

Iniciativat për Rinovimin e Ndërtesave:

BE-ja promovon rikonstruktionin dhe efikasitetin energjetik të ndërtesave përmes programeve si Vala e Renovimit, e cila synon të dyfishojë shkallën vjetore të rinovimit të energjisë deri në vitin 2030.

Efikasiteti i Energjisë Industriale: Politikat i inkurajojnë bizneset të miratojnë teknologji dhe praktika të kursimit të energjisë, me stimuj dhe mbështetje financiare për të ulur kërkesën për energji.

Sfidat e të dhënave në ndjekjen e tranzicionit të energjisë

Nevoja për Raportim të Standardizuar të Energjisë në të Gjithë Evropën :

- Evropës i mungon një kornizë e harmonizuar për raportimin e të dhënave të energjisë .

Vende të ndryshme përdorin **metodologji, metrika dhe afate kohore të ndryshme** , duke krijuar mospërputhje në të kuptuarit e progresit drejt objektivave të tranzicionit energjetik. Pa të dhëna të standardizuara, krahasimi i progresit, ndarja e burimeve dhe sigurimi i pajtueshmërisë me objektivat në të gjithë BE-në bëhet sfiduese.

Zgjidhjet e mundshme janë zbatimi nga BE i një sistemi të unifikuar raportimi në përputhje me standardet ndërkombëtare, të tilla si ato të propozuara nga Agjencia Ndërkombëtare e Energjisë (IEA), si dhe zhvillimi i një baze të dhënash qendrore të BE-së që integron raportimin në kohë reale nga shtetet anëtare për të rritur transparencën dhe saktësinë e të dhënave.

Matja e Rritjes së Sistemeve të Decentralizuara të Energjisë :

- Rritja e numrit të **konsumatorëve** (individë që prodhojnë dhe konsumojnë energji) dhe **Komuniteteve të Energjisë së Rinovueshme** (REC) sjell kompleksitet në matjen e rrjedhave të shpërndara të energjisë.

Sistemet aktuale shpesh **dështojnë të kapin kontributet e energjisë në shkallë të vogël** , siç janë instalimet diellore në çati ose projektet e energjisë së erës të udhëhequra nga komuniteti. Kjo ka rëndësi sepse **sistemet e decentralizuara të energjisë luajnë një rol jetësor** në arritjen e pavarësisë dhe qëndrueshmërisë energjetike. Prandaj, të kuptuarit e rritjes së tyre siguron integrimin e duhur në rrjetet kombëtare dhe planifikimin e politikave. Kjo është arsyeja pse ekspertët inkurajojnë **dixhitalizimin. zgjidhje** si matësit inteligjentë dhe gjurmimi i energjisë bazuar në teknologjinë blockchain për të ofruar të dhëna të detajuara mbi sistemet e decentralizuara dhe për të detyruar shërbimet të raportojnë të dhëna mbi konsumatorët dhe REC-et si pjesë e detyrimeve të tyre rregullatore.

Sfidat e të dhënave në ndjekjen e tranzicionit të energjisë

Adresimi i boshllëkut në gjurmimin e teknologjive në zhvillim :

Të dhënat e prodhimit dhe përdorimit të hidrogjenit mbeten të fragmentuara.

Nuk ka **gjurmim të mjaftueshëm të zinxhirëve të furnizimit me hidrogjen**, duke përfshirë **origjinën e hidrogjenit** (jeshil, blu ose gri), **kostot e prodhimit** dhe integrimin me sistemet ekzistuese të energjisë.

Ekspertët kanë sugjeruar **zgjidhje si futja e kërkesave specifike të raportimit** për projektet e hidrogjenit sipas direktivave të BE-së dhe një bashkëpunim me palët e interesuara të industrisë për të krijuar një regjistër hidrogjeni që gjurmon metodat e prodhimit, kapacitetet dhe gjurmët e karbonit.

P.sh.: Një mjet mbështetës mund të jetë zgjerimi i fushëveprimit të platformave ekzistuese, siç është Observatori i BE-së për Statistikat e Energjisë, për të përfshirë teknologjitë në zhvillim.

Përfundim

Përballimi i këtyre sfidave të të dhënave është thelbësor për BE-në për të monitoruar dhe përshpejtuar tranzicionin energjetik në mënyrë efektive. Raportimi i standardizuar, ndjekja e avancuar për sistemet e decentralizuara dhe monitorimi i fuqishëm i teknologjive të reja si hidrogjeni do të përmirësojnë vendimmarrjen dhe do të ndihmojnë në arritjen e objektivave klimatike në mënyrë më efikase.

Udhërrëfytesa deri në vitin 2050: Objektivat dhe statistikat afatgjata të energjisë

Co-funded by
the European Union

Rëndësia e ndjekjes së metrikave të reja, duke përfshirë varfërinë energjetike dhe drejtësinë energjetike.

- Udhërrëfytesa i **Energjisë deri në vitin 2050** me
 - **Zero emetime neto deri në vitin 2050** : Plani i veprimit përcakton që deri në vitin 2050, prodhimi i energjisë në Evropë duhet të jetë pothuajse pa karbon, duke ulur emetimet me mbi 80% krahasuar me nivelet e vitit 1990. Për ta arritur këtë, kërkohen investime të konsiderueshme në energjinë e rinovueshme, efikasitetin e energjisë dhe teknologjitë me karbon të ulët.
 - **Objektivat e Ndërmjetëm** : Deri në vitin 2030, BE-ja synon të zvogëlojë emetimet e gazrave serrë me **të paktën 55%** dhe të sigurojë që burimet e rinovueshme të përbëjnë **të paktën 42.5%** të konsumit total të energjisë.
 - **Roli në rritje i energjisë elektrike** : Elektrifikimi është një komponent kyç, me energjinë e rinovueshme që po bëhet burimi mbizotërues i energjisë elektrike në sektorë të tillë si transporti dhe industria.

Mbledhja dhe analiza e saktë e të dhënave, përmes statistikave, janë thelbësore për ndjekjen e progresit drejt këtyre qëllimeve. Kjo përfshin monitorimin e adoptimit të energjisë së rinovueshme, përmirësimet në efikasitetin e energjisë dhe uljen e emetimeve. Përveç kësaj, BE-ja planifikon të modernizojë infrastrukturën e saj energjetike me rrjete "inteligjente" dhe lidhje ndërkufitare për të mbështetur tranzicionin energjetik.

Raste studimore: Gjermani & Energiewende

Tranzicioni Energjetik i Gjermanisë (tranzicioni i energjisë) është një **nismë politike ambicioze** që synon **kalimin në një sistem energjetik të qëndrueshëm, me karbon të ulët**.

Ai e nxjerr në pah Gjermaninë si një lider në përdorimin e energjisë së rinovueshme, duke theksuar objektivat afatgjata mjedisore dhe ekonomike.

Qasja e Gjermanisë është e dukshme për fokusin e saj në **pjesëmarrjen publike dhe sistemet e decentralizuara të energjisë**.

Qytetarët, fermerët dhe kooperativat luajnë një rol jetësor, duke demonstruar se tranzicionet energjetike mund të jenë gjithëpërfshirëse, ndërkohë që nxisin inovacionin dhe qëndrueshmërinë.

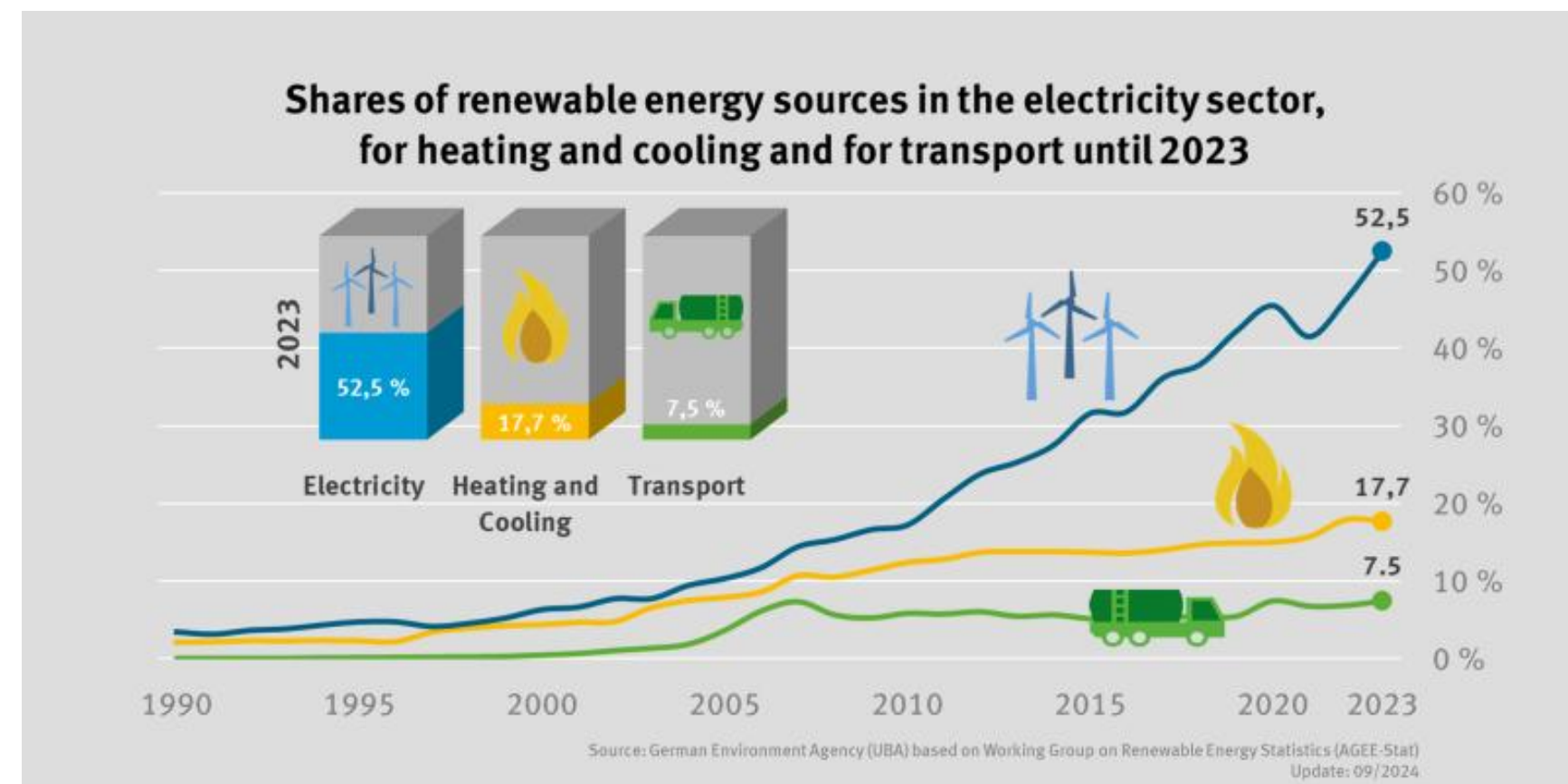
Energjia e rinovueshme është 52.5% e konsumit të energjisë elektrike në Gjermani në vitin 2023, një hap i rëndësishëm nga vetëm 6.3% në vitin 2000.

Shihni Figurën në të djathtë për të gjitha statistikatat.

Ndihma Ekonomike dhe Sociale : Sektori i energjisë së rinovueshme ka krijuar mijëra vende pune, me gati gjysmën e instalimeve në pronësi të individëve ose kooperativave, duke inkurajuar pjesëmarrjen e popullsisë në bazë.

Megjithatë, kostot e tranzicionit (p.sh., tarifat nxitëse) kanë çuar në **fatura më të larta të energjisë elektrike për konsumatorët**.

Pavarësisht progresit, sfidat mbeten, veçanërisht në transport (7.5% burime të rinovueshme në vitin 2023) dhe integrimin e teknologjive të reja si ruajtja e energjisë në bateri dhe rrjetet inteligjente.

Studime rastesh: Danimarka dhe energjia e erës

Danimarka gjeneron **më shumë se 50% të energjisë elektrike nga era**, pjesa më e lartë në nivel global. Ky arritje rrjedh nga investimet strategjike, përfshirja e komunitetit dhe mbështetja e fortë politike. Akti i Energjisë së Rinovueshme i Danimarkës urdhëron që **qytetarëve vendas t'u ofrohet të paktën 20% e pjesëmarrjes në projektet e reja të energjisë së erës**, duke nxitur mbështetjen dhe investimet lokale. p.sh.: Parqet eolike në pronësi të komunitetit janë të zakonshme, duke u lejuar banorëve të përfitojnë drejtpërdrejt nga të ardhurat nga energjia e erës.

Danimarka ka qenë një pioniere në zhvillimin dhe vendosjen e parqeve eolike në det të hapur, duke përfituar nga rajonet e saj bregdetare me erëra të forta. Projektet në det të hapur, si ato në Detin e Veriut, rrisin ndjeshëm kapacitetin dhe efikasitetin.

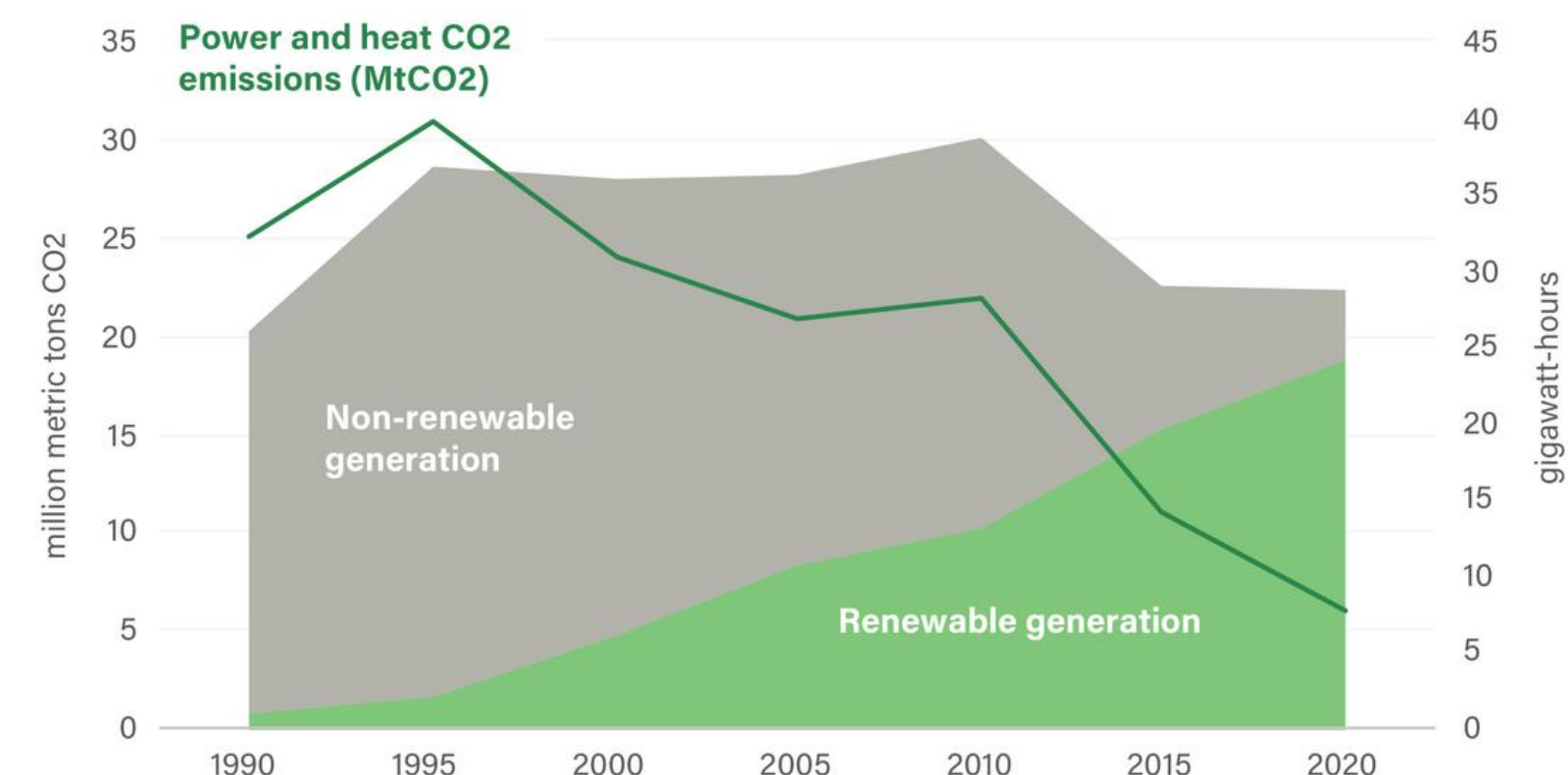
Investimet në energjinë e erës kanë ulur varësinë e Danimarkës nga lëndët djegëse fosile, **duke ulur emetimet e karbonit nga sektorët e energjisë dhe ngrohjes me 76% midis viteve 1990 dhe 2020.**

Modelet e pronësisë lokale dhe politikat e forta sociale sigurojnë përfitime të barabarta nga tranzicioni.

Ky model e ka bërë Danimarkën një pikë referimi për vendet që synojnë të rrisin iniciativat e energjisë së rinovueshme.

Danimarka është zgjeruar 24-fish që nga viti 1990 dhe vendi synon të prodhojë 100% energji elektrike të rinovueshme deri në vitin 2030. Objektivat aktuale theksojnë gjithashtu inovacione si teknologjia e konvertimit të energjisë nga era në hidrogjen dhe ripërdorimin e energjisë së parqeve të erës të plakura me turbina moderne.

Denmark's power sector transformation

Source: IEA 2021a.
23.6.29

WORLD RESOURCES INSTITUTE

Studime rastesh: Spanja dhe energjia diellore

Spanja ka bërë përparim të konsiderueshëm në integrimin e energjisë diellore në përzierjen e saj të energjisë, **duke arritur një rekord prej 56% të prodhimit të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme në vitin 2024**, ku energjia fotovoltaike diellore (PV) luan një rol të konsiderueshëm.

Në fakt, ata kanë zhvilluar energji diellore në shkallë të gjerë: Që nga maji i vitit 2024, **Spanja kishte të instaluar 29.5 GW të paneleve fotovoltaike diellore në shkallë të gjerë, me 7.8 GW shtesë në ndërtim e sipër**. Kjo e pozicionon vendin në **60% të objektivit të tij të vitit 2030 prej 57 GW për panelet fotovoltaike diellore në shkallë të gjerë**. Për më tepër, **gati 90% e instalimeve diellore të Spanjës përdorin module bifaciale**, duke rritur efikasitetin duke kapur rrezet e diellit në të dyja anët. Përveç kësaj, **afërsisht 84% e instalimeve përdorin struktura gjurmuese** për të optimizuar kapjen e energjisë.

Sfidat e balancimit:

- Çekuilibri i ofertës dhe kërkesës
- Ngopja e Rrjetit
- Nevojat për Ruajtjen e Energjisë

Përgjigje strategjike:

- Asete Hibride të Rinovueshme
- Kornizat Rregullatore

Në të ardhmen, Spanja synon të prodhojë 80% të energjisë elektrike nga burimet e rinovueshme deri në vitin 2030, ku energjia diellore luan një rol kyç. Arritja e këtij qëllimi do të kërkojë investime të vazhdueshme në infrastrukturën e rrjetit, ruajtjen e energjisë dhe mbështetje rregullatore për të menaxhuar pjesën në rritje të burimeve të ndryshueshme të energjisë së rinovueshme.

Sfidat kryesore dhe drejtimet e ardhshme

Pengesa për Statistikat e Sakta të Energjisë

- **Mospërputhje e të dhënave**
- **Ndjekja e Energjisë së Decentralizuar**
- **Forcimi i Kornizës Statistikore të Evropës**
- **Monitorim në kohë reale**
- **Bazat e të dhënave**
- **Aplikacionet e IA-së dhe IoT-së**

Përfundime

Tranzicioni energjetik i BE-së është **kompleks ndërveprimi** midis politikave ambicioze dhe nevojës kritike për njohuri të sakta statistikore. Iniciativa si Pakti i Gjelbër Evropian, paketa "Përshtatu për 55" dhe Direktiva e Energjisë së Rinovueshme demonstrojnë angazhimin e Bashkimit për dekarbonizimin e sistemeve të tij të energjisë. Ndërkohë, studimet e rasteve nga vende si Gjermania, Danimarka dhe Spanja nxjerrin në pah sukseset dhe sfidat e integritit të burimeve të rinovueshme dhe balancimit të rrjeteve.

Këta shembuj nënvizojnë **rëndësinë e të dhënave të sakta dhe gjithëpërfshirëse të energjisë për të udhëhequr vendimmarrjen, për të monitoruar progresin dhe për të adresuar sfidat e reja, siç janë sistemet e decentralizuara të energjisë dhe metrikat në zhvillim si drejtësia energjetike.**

Statistikat e forta të energjisë janë **të nevojshme dhe të kërkuara** për të arritur vizionin e BE-së për emetime neto zero deri në vitin 2050.

Ato mundësojnë **zbatimin efektiv të politikave**, **nxisin bashkëpunimin ndërkombëtar** dhe **nxisin inovacionin teknologjik**. Pa të dhëna të besueshme, ndjekja e progresit, identifikimi i boshllëqeve dhe përshtatja e strategjive do të pengoheshin ndjeshëm.

Për të siguruar një tranzicion të qëndrueshëm dhe të barabartë të energjisë, është e domosdoshme të forcohen kapacitetet statistikore në të gjithë BE-në. Kjo përfshin harmonizimin e mbledhjes së të dhënave, investimin në teknologjitë e monitorimit në kohë reale dhe përqafimin e analizave të drejtuara nga inteligjenca artificiale për të parashikuar trendet dhe për të optimizuar përdorimin e energjisë.

Një përpjekje e unifikuar për të përmirësuar statistikatat e energjisë do ta fuqizojë BE-në për të përmbushur objektivat e saj klimatike, duke siguruar njëkohësisht drejtësi energjetike për të gjithë qytetarët.

Politikat dhe Statistikat e Përgjithshme të Energjisë të BE-së

1. Komisioni Evropian. (2023). *Marrëveshja e Gjelbër Evropiane* . Marrë nga <https://ec.europa.eu>
2. Komisioni Evropian. (2023). *Paketa "I gatshëm për 55": Realizimi i Objektivit Klimatik të BE-së për vitin 2030 në rrugën drejt neutralitetit klimatik* . Marrë nga <https://ec.europa.eu>
3. Komisioni Evropian. (2024). *Direktiva për Energjinë e Rinovueshme (RED II)* . Marrë nga https://energy.ec.europa.eu/system/files/2022-08/de_final_necp_main_en.pdf

Studime Rasti Specifike për Vendin

Gjermania – Energiewende

4. Agora Energiewende. (2023). *Gjendja e tranzicionit energjetik në Gjermani* . Marrë nga <https://www.agora-energiewende.de>
5. Ministria Federale për Çështjet Ekonomike dhe Veprimin Klimatik (BMWK). (2023). *Tranzicioni energjetik i Gjermanisë: Progresi dhe sfidat* . Marrë nga <https://www.bmwk.de>

Danimarka – Energjia e Erës

6. Agjencia Daneze e Energjisë. (2023). *Shifrat kryesore për sektorin e energjisë së erës në Danimarkë* . Marrë nga <https://ens.dk>
7. Instituti Botëror i Burimeve. (2023). *Udhëtimi i Danimarkës për t'u bërë një lider global në energjinë e erës* . Marrë nga <https://www.wri.org>

Spanjë – Integrimi i Energjisë Diellore

8. Global Energy Monitor. (2024). *Spanja ruan udhëheqjen në energjinë diellore, por duhet të përshpejtojë ritmin për të përmbushur objektivat e energjisë së rinovueshme për vitin 2030*. Marrë nga <https://globalenergymonitor.org>
9. Reuters. (2024). *Energjia e rinovueshme prodhoi një rekord prej 56% të energjisë elektrike të Spanjës në vitin 2024*. Marrë nga <https://www.reuters.com>

Sfidat e të dhënave të energjisë dhe metrikat e ardhshme

1. Agjencia e Bashkimit Evropian për Bashkëpunimin e Rregullatorëve të Energjisë (ACER). (2023). *Sfidat e të dhënave në sistemet energjetike të BE-së* . Marrë nga <https://www.acer.europa.eu>
2. Agjencia Ndërkombëtare e Energjisë së Rinovueshme (IRENA). (2023). *Inovacionet në statistikat e energjisë: Roli i IA-së dhe IoT-së* . Marrë nga <https://www.irena.org>

Udhërrëfyti i Energjisë deri në vitin 2050

1. Komisioni Evropian. (2023). *Një plan veprimi për një vit 2050 me neutralitet ndaj klimës* . Marrë nga <https://ec.europa.eu>
2. Agjencia Ndërkombëtare e Energjisë (IEA). (2023). *Ndjekja e progresit drejt emetimeve neto zero në BE* . Marrë nga <https://www.iea.org>

Vështrime të tërthorta

1. Agjencia Evropiane e Mjedisit (EEA). (2023). *Varfëria energjetike dhe drejtësia energjetike në Evropë* . Marrë nga <https://www.eea.europa.eu>
2. BloombergNEF. (2024). *Metrika në zhvillim në sistemet e energjisë së rinovueshme* . Marrë nga <https://about.bnef.com>
3. <https://www.cleanenergywire.org/factsheets/clew-guide-how-european-union-trying-legislate-path-net-zero> <https://www.cleanenergywire.org/factsheets/covering-eus-fit-55-package-climate-and-energy-laws>
4. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/energy-2024>
5. https://iea.blob.core.windows.net/assets/822957eb-ce69-4406-a66a-7ec84f5e0d1b/StrategicactionstosupportenergystatisticsENG_hiDef.pdf

Faleminderit

KODI I PROJEKTIT: **01147083-POWERINGCITIZENS-CERV-2023-CITIZENS-CIV**

KOHËZGJATJA: **01/06/2024 deri më 30/05/2026**

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Comparative
Research
Network:

**balkan
green
foundation**

